

Algebra II
Matematiikan ja tilastotieteen laitos
Harjoitus 5
to 25.2.2010

1. Todista seuraavat normaaleihin aliryhmiin liittyvät väitteet.
  - (a) Jos $X, Y \leq G$ ja $H \trianglelefteq X$, niin $H \cap Y \trianglelefteq X \cap Y$.
  - (b) Jos $H \trianglelefteq G$ ja $K \trianglelefteq G$, niin $HK \trianglelefteq G$.
  - (c) Jos $X \trianglelefteq H$ ja $f : G \rightarrow H$ on homomorfismi, niin $f^{-1}X \trianglelefteq G$.
  - (d) Jos $X \trianglelefteq G$ ja $f : G \rightarrow H$ on surjektiivinen homomorfismi, niin $fX \trianglelefteq H$.
2. Osoita että
  - (a) jokainen diedriryhmä on ratkeava
  - (b) jokainen äärellinen p -ryhmä on ratkeava.

Vihje: Käytä (b)-kohdassa hyväksi tietoa, että äärellisen p -ryhmän keskus on epätriviaali.
3. Oletetaan, että G on ryhmä, jonka kertaluku on 80. Etsi sen kompositiotekijät ja totea, että se on ratkeava.
4. Olkoon G ryhmä. Osoita, että seuraavat ehdot ovat yhtäpitävät:
  - (i) G on yksinkertainen ja vaihdannainen.
  - (ii) G on äärellinen syklinen ryhmä, jonka kertaluku on alkuluku.
5. Todista *aritmetiikan peruslause*: jokaisella kokonaisluvulla $n > 1$ on esitys alkutekijöiden tulona, ja tämä esitys on tekijöiden järjestystä vaille yksikäsitteinen.

Vihje: Käytä Jordanin-Hölderin lausetta sykliseen ryhmään C_n .
6. Oletetaan, että G on ryhmä, jonka kertaluku on 10. Todista seuraavat väitteet:
  - (a) Jollain $H \cong C_5$ pätee $H \trianglelefteq G$, ja G :n kompositiotekijät ovat C_5 ja C_2 . (Voit käyttää Cauchyn lausetta.)
  - (b) Jollain $K \cong C_2$ pätee $K \leq G$ ja $K \cap H = \{1\}$.
  - (c) Jos $1 \neq a \in K$ ja $b \in H$, niin ${}^a b = b$ tai ${}^a b = b^{-1}$.

Päättele, että kymmenen alkion ryhmiä on vain 2 erilaista. Mitkä ne ovat?